

POMICULTURA CA UN CREZ AL VIEȚII MEMBRUL CORESPONDENT AL AȘM VASILE BABUC LA 85 DE ANI

Membru corespondent, profesor universitar, laureat al Premiului Național, savantul Vasile Babuc este una dintre personalitățile marcante ale științei din Republica Moldova.

S-a născut la 13 februarie 1933, în orașul Chișinău, suburbia Buiucani, într-o familie de agricultori. A absolvit Școala medie nr. 4 din Chișinău (1952), Școala Militară de Aviatori din Voroșilovgrad, azi Lugansk (1956), și Facultatea de Horticultură a Institutului Agricol „M.V. Frunze” din Chișinău (1961).

Activează la Catedra de Pomicultură a Universității Agrare de Stat din Moldova în calitate de asistent (1961–1967), lector superior (1967–1969), conferențiar universitar (1969–1980), șef de catedră (1982–2008), profesor universitar (1980–2014). În paralel cu activitatea didactică a deținut funcțiile de director adjunct al Institutului de Cercetări pentru Pomicultură (1979–1982) și de consultant științific la acest institut (până în 2000), precum și de prorector pentru lucrul științific al Institutului Agricol „M. V. Frunze” din Chișinău (1983–1988).

Din primii ani de activitate științifică se situează printre cei mai valoroși cercetători în pomicultura autohtonă. Pentru prima dată în Republica Moldova, în anul 1967, a elaborat programul de studii, cadrul metodic și baza de instruire practică pentru cursul *Pomicultura intensivă*, unul fundamental pentru învățământul universitar și reciclarea specialiștilor.

În calitate de președinte al Comisiei metodico-didactice a Universității Agrare de Stat din Moldova

Născut la 13 februarie 1933, în orașul Chișinău, suburbia Buiucani.

Agronom, domeniul de cercetare: pomicultură.

Doctor habilitat în științe agricole (1977), profesor universitar (1980), membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (1994).

(1994–2005) contribuie substanțial la reformarea învățământului universitar agrar, conform standardelor europene. Este coautor sub aspect metodologic al ghidului *Proiectarea curriculum-ului învățământului agrar din Republica Moldova* (2001), al standardelor profesionale și curriculum-ului pentru 12 specialități ale învățământului agrar național (2002).

Din anul 1981 este coordonator și conducător științific al Programului republican de cercetare și dezvoltare tehnologică în pomicultură. Participă activ la elaborarea și implementarea programelor de cercetare-dezvoltare, orientate spre argumentarea teoretică și aplicativă a sistemelor noi de cultură intensivă și super-intensivă a mărului, axate pe programarea cantității, calității, competitivității superioare a producției.

Este fondatorul direcției noi de cercetare și inovare – fito-ingineria pomicolă și al școlii științifice în domeniul pomiculturii intensive din Republica Moldova. Prin experiențele polifactoriale multianuale în plantații intensive și super-intensive de măr și de alte specii pomicele, a studiat împreună cu discipolii săi evoluția și bilanțul activității fotosintetice, nutriția minerală, regimul hidric și alți factori ai formării producției vegetale, asigurarea securității alimentare și siguranței alimentelor, eficiența economică și energetică, atenuarea impactului antropic.

Drept rezultat, au fost elaborate bazele fiziologice și tehnologice ale pomiculturii intensive în Republica Moldova, tehnologii avansate de producere a materialului săditor, de plantare și exploatare a livezilor cu

potențial de producere mare. În calitate de conducător științific sau consultant, a contribuit la elaborarea elementelor tehnologice și tehnologiilor de cultivare a părului, gutuiului, vișinului, cireșului, caisului, prunului, piersicului, căpșunului, coacăzului negru. Prioritățile cercetărilor constau în utilizarea asociațiilor soi-portaltoi de performanță, sporirea valorificării spațiului fotosintetic și al celui din sol de la 40-50% până la 75-80% prin modernizarea arhitectonicii plantației, elaborarea și aplicarea tehnologiilor avansate economisitoare de investiții, resurse energetice și materiale costisitoare, programarea cantității, calității și competitivității producției de mere în sistemul super-intensiv de cultivare a pomilor de măr.

A fost consultant științific permanent în cele mai avansate întreprinderi pomicole „Pameati Ilicea”, Slobozia (1970–1988), și „Codru-ST”, Strășeni (2000–2014), care a obținut certificatul european de calitate superioară de producție pomicolă „GlobalGap” (2006) și a devenit unul dintre centrele de consultanță și extensiune a biotehnologiilor scientointensive în domeniul pomiculturii.

A participat la multiple seminare științifico-practice republicane, regionale și raionale de instruire, consultanță și extensiune în teritoriu cu tematica implementării tehnologiilor avansate în pomicultura intensivă.

A activat în cadrul Proiectului Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED), finanțat de Guvernul SUA, fapt ce s-a soldat cu editarea unor recomandări și ghiduri practice ilustrate, bine îngrijite și utile pentru pomicultorii din țara noastră.

Este autor și coautor a peste 300 de publicații științifice și didactice în domeniul pomiculturii, inclusiv 7 monografii și 3 manuale, dintre care menționăm: *Физиологические и технологические основы интенсификации культуры яблони* (1985); *Плодоводство* (manual, 1991); *Bilanțul elementelor nutritive și principiile fertilizării în plantațiile intensive de măr* (1994); *Producerea materialului săditor pomicol* (2002), *Pomicultura* (2012), *Производство ябллок* (2013), *Producerea materialului săditor de măr* (2013) ș.a. Deține 9 brevete de invenție.

Merită remarcată monografia profesorului Vasile Babuc *Pomicultura*, editată în anul 2012 grație suportului financiar din partea unor sponsori inspirați din domeniul agriculturii. În această lucrare au fost generalizate, sistematizate și expuse în mod aplicativ rezultatele cercetărilor științifice și ale practicii avansate în pomicultura autohtonă și din alte țări. Sunt descrise compact și ilustrate cu scheme, fotografii, tabele etc. bazele biologice și ecologice ale pomiculturii, recomandări practice argumentate pentru producerea

materialului săditor cu valori biologice superioare, proiectarea, înființarea și exploatarea eficientă a plantațiilor pomicole moderne cu productivitate înaltă. Sunt delimitate, de asemenea, criteriile claselor de favorabilitate, sistemele de cultură și potențialul corespunzător de productivitate a plantațiilor speciilor pomicole, propuse soluții practice în vederea realizării raționale a potențialului ecologic, biologic, tehnologic, organizațional-economic caracteristic fiecărui sector de teren și întreprindere agricolă cu indicatori economici superiori.

M. c. Vasile Babuc a fost președinte al Consiliului științific specializat pentru conferirea gradelor științifice de doctor și doctor habilitat la specialitățile „Pomicultura”, „Agrotehnica”, „Fitotehnia” și „Legumicultura”; conducător științific a 28 de doctori și 7 doctori habilitați în științe agricole. Și-a adus contribuția la pregătirea a peste 2 000 de specialiști în horticultură cu studii universitare.

A luat parte la numeroase reuniuni republicane și internaționale (Praga, Budapesta, Varșovia, Moscova, București, Kiev, Iași etc.). A ținut prelegeri la facultățile de horticultură ale instituțiilor de învățământ superior din Rusia, Ucraina, România, Bulgaria. Este membru al Academiei Internaționale de Învățământ Agrar din Moscova, Rusia (2000), președinte al colegiului de redacție al enciclopediei *Садоводство* (1990), *Doctor Honoris Causa* al Universității Agrare de Stat din Moldova (2003), laureat al Premiului Național în domeniul tehnologiilor agricole (2012).

Pentru aportul substanțial la dezvoltarea științei pomicole și învățământului universitar agrar a fost distins cu titlul onorific „Om Emerit” (2000), Medalia „Meritul Civic” (1993), Ordinul „Gloria Muncii” (1995), „Ordinul de Onoare” (2008), Medalia Academiei de Științe a Moldovei „Dimitrie Cantemir” (2003), Medalia „100 ani de la nașterea lui Gh. Rudi” (2007), Medalia „75 ani ai UASM” (2008), Medalia „70 de ani ai Academiei de Științe a Moldovei” (2016) și Medalia „Nicolae Milescu Spătarul” (2018).

Ajuns cu rezultate palpabile la această vârstă onorabilă de 85 de ani, îi exprimăm membrului corespondent Vasile Babuc respectul și recunoștința noastră pentru tot ce a realizat ca savant, pedagog și mentor întru dezvoltarea domeniului strategic al Republicii Moldova – pomicultura. Îi dorim multă sănătate, ani de viață lungă în pace și prosperitate, alături de prietenii și discipolii dragi, în marea familie a pomicultorilor europeni.

Acad. Gheorghe DUCA

Acad. Boris GAINA

Dr. Gheorghe TUDORACHE

Drd. Eugenia TOFAN